

DAGELIJKSE ZORG

Mantelzorgbuddy's? Ik zie liever een nieuwe, moderne versie van de gezinszorg

Het klinkt sympathiek, betaalde buddy's inzetten om mantelzorgers te ontlasten. En dat dan allemaal via de basisverzekering. Maar die buddy's doen eigenlijk het werk van professionals. Denk daarom breder: denk aan familiezorg.

In haar recente opiniestuk, gepubliceerd in de *Volkskrant* van 22 december, pleit Annelies Delsman, mantelzorgmakelaar, voor de vervanging van kraamzorg door mantelzorg in het basispakket. Ze beoogt een betaalde buddy die de oudere mantelzorger moet ontlasten. Hoewel het voorstel de schijn van een oplossing in zich draagt voor overbelaste mantelzorgers, heb ik er als oud-professional en actieve buddy in zorg en welzijn ernstige bedenkingen bij.

Een schrijnend gebrek aan begrip van de zorgsector en de gevolgen van het ondermijnen van de solidariteit waarop ons hele zorgstelsel nog steeds is gebaseerd, blijkt uit Delsmans opmerking: 'Ik heb geen kraamzorg meer nodig als 50-plus vrouw, dus waarom zou ik daarvoor betalen?'

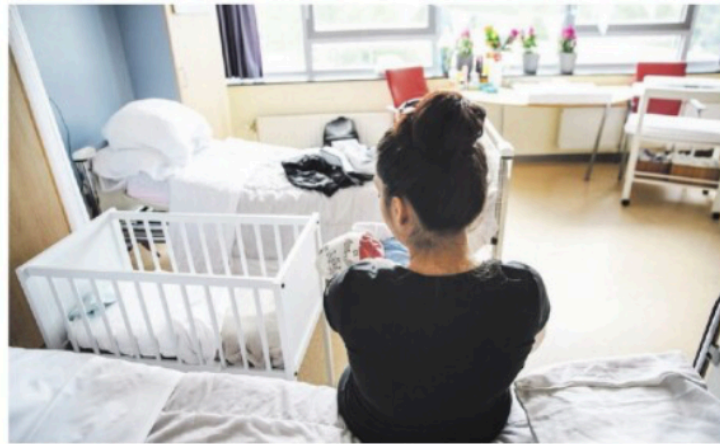
Delsman lijkt voorbij te gaan aan de potentiële nadelen van haar voorstel. Haar plan om betaalde buddy's in te zetten om mantelzorgers te ontlasten lijkt sympathiek, maar roept vragen op over de haalbaarheid en wenselijkheid. Ten eerste waar deze zorgprofessionals zouden moeten worden gevonden.

De tweede vraag die rijst, is wat dit voorstel gaat kosten. Een mantelzorgmakelaar ontvangt nu al een aanzienlijk bedrag van rond de 70 euro per uur, soms betaald door gemeenten of enkele verzekeraars die het hebben opgenomen in hun aanvullende pakket. Maar wat gaan deze buddy's verdienen? Hoeveel van het budget is er straks over als alle coaches, makelaars en andere tekentafelprofessionals in de zorg zijn betaald?

Wordt de zorg van deze buddy's gezien als hoogwaardige zorg en krijgen zij goede opleidingen, arbeidsomstandigheden en salarissen? Of wordt er een nieuwe groep onderbetaalde, uitgewoende zorgprofessionals opgetuigd, zoals nu in de kraamzorg het geval is? Daar kun je als professional echt geen bestaanszekerheid vinden – terwijl de coördinatoren en managers ondertussen in kekke kantoren met goede salarissen hun nieuwe leiderschap in de zorg vormgeven. Van onze premiegelden. Over de ruggen van de zorgprofessionals.

Ik ben alvast niet van plan het team van een zorgmakelaar te gaan bemannen zodat zij goud kan verdienen en ik word afgescheept met een schijntje. Daarnaast ben ik ook niet van plan als buddy de zorg te verlenen die eigenlijk door professionals zou moeten worden verleend. Dan blijf ik liever vrijwilliger. En met mij een heleboel oud-zorgverleners die het vak inmiddels hebben verlaten. We zijn wel goed, maar niet gek.

Als oud-professional in de zorg doet het mij

Een kraamhotel in het Bravis-ziekenhuis in Bergen op Zoom. Het kraamhotel was een noodoplossing voor het grote tekort aan kraamverzorgenden in de regio.

Foto Aurélie Geurts

Siska de Rijke

was verpleegkundige en is nu vrijwilliger en buddy in zorg en welzijn. Ze is oud-voorzitter van de Nederlandse Beroepsvereniging voor Kraamverzorgenden, en oud-beleidsmedewerker Zorg CG-Raad.

verdriet om te zien hoe de waardevolle vakvrouwen met medische kennis en vaardigheden uit het zorglandschap zijn verdwenen. Ze worden vervangen door buddy's en vrijwilligers die onder leiding van dure coördinatoren, makelaars en coaches het echte werk moeten doen.

Ik zie het dagelijks en moet goed oppassen dat ik als buddy en vrijwilliger met een zorgachtergrond geen werk ga doen dat eigenlijk door een verzorgende, verpleegkundige of welzijnswerker zou moeten worden gedaan. Dat is nog een hele klus. Mij lukt het en daarom zal ik dus geen onderdeel van de oplossing zijn die mevrouw Delsman nu aandraagt. Er zijn ingrijpendere maatregelen nodig.

Decennia van rechtse, conservatieve en neoliberale beleidsmaatregelen hebben onder andere geleid tot het verlies van meer dan tienduizenden banen in de gezins-

kraamzorg. Het idee dat familieleden en vrijwilligers de zorg gratis kunnen bieden of dat ondernemers de zorg kunnen vermarkten, is onrealistisch gebleken.

Mijn voorstel is om de zorg die nodig is om mantelzorgers te ontlasten, net als de kraamzorg, als basiszorg te zien, en de oude gezinszorg opnieuw in te voeren in het basispakket onder de noemer 'familiezorg'. Deze zorg zou alleen mogen worden uitgevoerd door regionale, platte organisaties zonder winstoogmerk, en zonder makelaars, onnodige coaches en coördinatoren.

Dit zou een duurzame oplossing bieden voor de zorgbehoefte in de samenleving, waarbij gespecialiseerde verzorgenden, wijkverpleegkundigen, wijkverzorgenden, paramedici en mantelzorgers samenwerken om de dagelijkse zorg te bieden aan degenen die het nodig hebben.

Laten we kraamzorg dus niet afschaffen, maar aanvullen tot familiezorg. Laten we niet alleen denken aan de behoeften van 50-plussers, maar aan alle leeftijdsgroepen die ziek worden, gehandicapt raken of stervende zijn. Laten we streven naar een moderne versie van de oude gezinszorg, waarin mensen thuis kunnen leven, herstellen of een nieuw hoofdstuk kunnen beginnen in ontspannen en veilige omstandigheden. Waarbij ze geholpen worden door goed opgeleide en betaalde professionals.

Laat ons onze premiegelden nuttig en goed uitgeven. En niet aan luchtballonnen.

Wordt de zorg van deze buddy's gezien als hoogwaardige zorg en krijgen zij goede opleidingen, arbeidsomstandigheden en salarissen?